

H.K.H. Kronprins Frederiks tale ved den officielle fejring af Niels Bohr Institutet og Niels Bohrs Nobelpris' 100-årsjubilæum

Taler

H.M. Kong Frederik X
Kronprins

Dato

3. marts 2022

Sted

Københavns Rådhus

I dag markerer vi to skelsættende begivenheder der hænger uløseligt sammen, – hundredeåret for Niels Bohrs modtagelse af Nobelprisen i fysik i 1922, og etableringen af det vi i dag kender som Niels Bohr Institutet. Tillykke med jubilæet!

Endvidere glæder mig at kunne tage del i Niels Bohr Institutets tradition for uddeling af æresmedaljer til to forskere, der på exceptionel vis har bidraget med banebrydende forskning inden for hver deres fagområde.

Historien om Niels Bohr og Niels Bohr Institutet er historien om videnskabelig stræben; om at gøre det ukendte kendt; – om med matematiske formler og geniale eksperimenter/observationer at søge en forståelse for verden helt derud, hvor sproget hører op.

Niels Bohr Institutet har med sin forskning opnået 4 Nobelpriser ud af i alt 9 på Københavns Universitet, hvilket i sig selv er exceptionelt.

Instituttet løfter fortsat den dag i dag arven fra Niels Bohr, som handler om at tiltrække de ypperste talenter, om at skabe et ungt, vibrerende og uformelt miljø, hvor åben diskussion og fri udveksling af ideer er i højsædet.

Niels Bohrs atommodel fra 1913, som han fik Nobelprisen i fysik for i 1922, var radikal, idet den modsagde centrale elementer i den klassiske fysik. Der var ikke blot tale om en ny teori men om en helt ny slags videnskab.

Niels Bohr var 27 år og undervisningsassistent, da han skrev tre banebrydende afhandlinger om atommodellen. Det var en enkeltmands præstation af format.

Niels Bohr er ikke kun beundret for sin atommodel. Gennem etableringen af Institut for Teoretisk Fysik – som først uofficielt, men snart officielt blev kendt som Niels Bohr Institutet [sic.] – var Bohr med til at gøde jorden for en videnskabelig revolution i form af kvantemekanikkens fremkomst.

Den første kvantemekanik blev udtænkt på Niels Bohr Institutet og revolutionerede den fysiske beskrivelse af verden og har gennem sin rivende udvikling gjort betydelige teknologiske landvindinger mulige til gavn for hele menneskeheden.

Niels Bohr skabte i 20'erne til langt op i 60'erne et internationalt førende forskningsmiljø på Blegdamsvej, som hurtigt tiltrak nogle af de skarpeste hjerner i hele verden.

Det er fortsat en integreret del af institutets selvforståelse, at videnskab i høj grad er et holdarbejde. Det handler om at stræbe efter excellence og at motivere og inspirere de nye generationer af fysikere.

FN har udnævnt 2022 til International Year of Basic Sciences and Sustainable Development og skriver i sit oplæg til året, at: “The basic sciences, guided by curiosity, are a perfect model for a development that is sustainable: through their scientific curiosity, each generation increases the pool of knowledge built by their predecessors, bringing more resources for future generations to seek solutions to the problems they will face. This is the opposite of what we are doing today with the planet’s natural resources”.

Koblingen mellem grundforskning og det at give sin viden videre til nye generationer, som kan bygge videre og udfordre etablerede sandheder, er i høj grad et værdigrundlag, som Niels Bohr Institutet deler.

Intensiv forskning i forståelsen af f.eks. klimaforandringerne, forskning i nye materialer og kvanteteknologier er grundelementer i Niels Bohr Institutets forskning, som vil bidrage til en mere bæredygtig fremtid.

Tillykke med dagen, og i Bohrs ånd: bliv ved med at stræbe efter at gøre det ukendte kendt!

Kilde

kongehuset.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Hyldesttale, Jubilæumstale, Kongehuset

Relateret

Sophie Hæstorp Andersens tale ved den officielle fejring af Niels Bohr Institutet og Niels Bohrs Nobelpris' 100-årsjubilæum
3. marts 2022

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/h-k-h-kronprinsens-tale-ved-den-officielle-100-aars-jublaeumsfejring-af-niels-bohr-institutet-og-niels-bohrs-nobelpris>